UNIVERSITAIRE PSYCHOLOGIE (CBT)
OVERDRACHTSINTERPRETATIE EN DUBBELZINNIGE INTERPRETATIE IN VRAAG
IN HET KADER VAN EVIDENCE BASED PSYCHOTHERAPY

Lieven Jonckheere

EERSTE GOLF VAN KRITIEK OP INTERPRETATIE – VANUIT UNIVERSITAIRE PSYCHOLOGIE: GEBREKKIGE EFFECTIVITEIT PSYCHOANALYSE (NIET SPECIFIEK INTERPRETATIE GEVISEERD)

- midden jaren vijftig
- context
  psychotherapieën betwistten onderling mekaars effectiviteit = I rivaliteit
  geen vraag of oog van derde, externe instantie
- aanval behaviorisme op psychoanalyse
  1952 (1957 publicatie): Hans Jürgen Eysenck
  - bewijs Amerikaanse egoanalyse therapeutisch niet effectief, behaviorisme wel
  - geloofwaardigheid Eysenck?
    - slordige statistiek (5 pagina's)
    - *die hard* behaviorst – voor eigen winkell
      echter later
      - erfelijkheid intelligentie/criminaliteit (racisme cfr *Main Stream Science on Intelligence*)
      - empirisch bewijs voor paranormale/astrologie

- reactie analytische goegemeente
  - lang verlamd
    sociale angst, gewetensangst om publiek ontmaskerd te worden als *escroquerie*
    - 1975: Lester Luborsky (Amerikaans psychoanalyticus) = verlossende repliek op Eysenck
    - pas na 20 jaar!
    - even slordige statistiek en weinig wetenschappelijk onderzoek als Eysenck
    - bewezen dat alle psychotherapieën even effectief zijn = Dodoverdikt (ironisch/cynisme):
      - vanuit "Alice in Wonderland" (Lewis Carroll)
        Omdat een troep louche beesten zichzelf uit louter domheid zeiknat heeft laten regenen, organiseert de eenoog van dienst in dat land der blinden, de Dodo (= bijzonder dom uitziende en daarom ook reeds uitgestorven kalkoen) een totaal onoverzichtelijke koers. Iedereen mag zijn eigen startpunt kiezen, zodat het bij het eindsignaal uiteraard onmogelijk is om een winnaar aan te duiden – het bijzonderste is echter dat iedereen weer droog is. Wat de wijze Dodo dan ook toelaat om tot algemene tevredenheid te besluiten dat *everybody has won and all must have prizes*
      - vertaald in strijd psychotherapie
        - 1936: Rosenszweig
        - it has been extensively referred to in subsequent literature as a consequence of the common factors theory. This is the theory that the specific techniques that are applied in different types and schools of psychotherapy serve a very limited purpose (such as a shared myth to believe in), and that most of the positive effect that is gained from psychotherapy is due to factors that the schools have in common, namely the therapeutic effect of having a relationship with a therapist who is warm, respectful and friendly. Meta-analyses by Lester Luborsky (2002) show that the effect size that can be attributed to specific therapy techniques is only 0.2. Therefore, all therapies are considered equal and "all must have prizes"
        - Elke vorm van psychotherapie kan altijd bewijzen dat ze effectief is, als ze vanuit haar eigen premissen kan vertrekken en als ze haar eigen criteria mag gebruiken – er is dus geen neutrale derde
  - sedert jaren '80: geruststelling (mijn periode studie psychologie)
    - analytici makkelijk in paniek op gebied van hun effectiviteit, maar ook makkelijk weer gerust te stellen
      we zijn allemaal even effectief, bekeken vanuit onze eigen criteria
    - Luborsky herhaalt dodo-verdict geregeld oa 2002

TWEEDE GOLF VAN KRITIEK OP INTERPRETATIE – VANUIT UNIVERSITAIRE PSYCHOLOGIE:

- **GEBREKKIGE *EFFICIENCY* PSYCHOANALYSE**
- **NEGATIEVE THERAPEUTISCHE REACTIE OP INTERPRETATIE (SPECIFIEK GEVISEERD)**

- vanaf midden '90
- context:
  - niet meer louter I wederzijdse kritiek psychotherapieën ondereen
  - externe, derde factor, met dubbel gezicht:
    - economie: farmaceutische industrie – concurrentie met efficiency nieuwe farmacie (Prozac)
    - politiek: staat/Ander = wet – roep om reglementering vanuit 'gebruikers'
- tweede aanval door Monsterverbond van Cognitive Behavioral Therapy op psychoanalyse
  boze wolf = Klaus Grawe
  - "Psychotherapie im Wandel. Von der Konfession zur Profession" (1994, 900pp)
    Psychotherapie in beweging. Van biecht tot beroep
    van religieuze bedoening tot wetenschappelijke onderneming
  - de Eysenck van onze tijd, maar efficiënter/gevaarlijker
    - vergelijkt enkel wetenschappelijk onderzoekbare vormen van psychotherapie
      psychoanalyse hoort daar op valreep bij … om haar des te beter doodssteek te kunnen geven
    - besluit voor psychoanalyse
      - effectief, maar niet efficiënt
        - toegeving (tov Eysencks strengheid): effectief = bereikt genezing
        - niet efficiënt = het duurt veel te lang (in vergelijking met medicatie) en kost dus te veel geld
      - tegenaanval: nieuwe kritiek
        psychoanalyse leidt tot Negatieve Therapeutische Reactie (NTR)
        - in twee soorten psychoanalyse
          - begin 'psychoanalytisch geïnspireerde psychotherapie' (korte, gefocuste)
            - vooral bij psychosomatiek
            - verbergen analytici zelf zoveel mogelijk, aldus Grawe
          - einde klassieke *Langzeitanalyse*
            - vooral bij analyticus wording (didactische!)
              zeggen analytici zelf, aldus Grawe
        - NTR direct het gevolg van interpretatie op zich
          - niet gevolg van foute/onjuiste interpretatie
            cfr Glover: onjuiste interpretatie positieve therapeutische reactie
          - wel gevolg van 'ware' interpretatie (Ubw waarheid raken)
            welk soort 'ware interpretatie leidt tot NTR? 2 types!
            - transfertinterpretatie = herhaling van agressie
              "met mij zoals met je vader"
            - dubbelzinnige interpretatie = *Doppelbotschaft*
              - *Doppelbotschaft* = allerlei dubbelzinnigheden: woordspelingen, ironie, etc
              - paradigma: *double bind* (Bateson)
                - *situation in which no matter what a person does, he can't 'win'*
                  bv woedend roepen: "Tuurlijk hou ik van jou
                - probleem: désir van therapeut kan verschijnen
              - welke NTR op dubbelzinnige interpretatie

        - paradigma: dubbele boodschappen moeder naar kind schizofrenie
        - 'afhankelijke'pt identificeert zich met wat in dubbele boodschap tegemoet komt aan 'ubw schuldgevoel' van langsom 'schizofrener' = *borderline*
    - <u>waarom stappen analytici niet van die 2 types interpretatie af?</u>
        - NTR bewezen, juist door analytici zelf (cfr Wallerstein –"42 lives in treatment", 1985)
        - echter didactische analyse indoctrineert tot deze twee soorten interpretatie analytici herhalen die interpretaties in de mate dat ze daarvan zelf de NTR ervoeren (actief het passief ondergaan trauma herhalen – analyticus worden = NTR!)
- <u>achtergrond/geloofwaardigheid Grawe</u>
  opleiding als analyticus – kritiek op leeranalyse, van binnen uit

UITWEIDING:
EXTERNE, DERDE FACTOR MET DRIEDUBBEL GEZICHT:
FARMACEUTISCHE INDUSTRIE / STAAT (consumentenrechten) / VERZEKERINGEN

farmaceutische industrie

- succes farmaceutische industrie monsterverbond behaviorisme met biologische psychiatrie (zoals psychoanalyse voorheen met klassieke psychiatrie!)
- biologische psychiatrie ipv klassieke psychiatrie
  - vroegere psychofarmaca enkel symptomatisch, kalmeren, louter functioneel
  - nu radicale machtsgreep in geestelijke gezondheidszorg door biologische, door farmaceutische industrie gecontroleerde psychiatrie …
    … via nieuwe generatie antidepressiva met pretentie van mogelijkheid tot structurele verandering van *psyche*, 'persoon', *Self*, etc … (via SSRI = *selective serotonine reuptake inhibitors*)
- psychotherapie?
  - elke vorm van psychotherapie overbodig? (vroeger broederlijk naast elkaar)
  - behaviorisme kan als enige nog een plaats vinden tov antidepressiva
    door zich te spiegelen aan farmaceutische psychiatrie
    - effectiviteitsmeting naar model van farmacie
      resultaten
      - 'even therapeutisch effectief'
      - combinatie gedragstherapie en medicatie effectiever dan elk afzonderlijk (geheel meer dan som der delen)
    - 'psycho-educatie' dit wil zeggen opvoeding tot een positief beleefd leven-onder-medicatie

het geval Kramer

- Via Prozac …
  - psychofarmaca=antidepressiva=Prozac=SSRI = *selective serotonine reuptake inhibitors*
  - cfr Peter Kramer, "Listening to Prozac" (1993)
    - bestseller
    - meteen begrepen als aankondiging definitieve triomf biologische psychiatrie over elke vorm van psychodynamische psychotherapie (= 'psychoanalytisch geïnspireerd' – zeker dood voor de psychoanalyse!)
- … cynische reactie tegen *selfpsychology*
  vooral *selfpsychology* (actuele USA psychoanalyse) voelt zich beschuldigd door Kramer/Prozac
  - "dat ze op basis van een verouderd wetenschappelijk model in zeven jaar realiseert wat Prozac in enkele weken kan, terwijl ze ondertussen de patiënt vrolijk kaal plukt en onnodig verder laat lijden" (Frattaroli, "Healing the Soul in the Age of the Brain. Becoming Conscious in an Unconscious World, 2001, 365)
  - Doel= verandering persoonlijkheid, *selfactualisation*
    - Psychoanalyse op dat vlak niet efficiënt = werkt, maar niet op voldoende economische wijze, het duurt veel en veel te lang en het kost veel en veel te veel moeite om hetzelfde resultaat te bewerkstelligen dat Prozac in een paar weken moeiteloos tot stand brengt = verandering persoonlijkheid, *selfactualisation*
    - Kramer: provocatieve ondertitel: *a psychiatrist explores antidepressant drugs and the remaking of the self* – the *remaking* of the Self en dus niet de *selfactualisation*. U zelf worden, Uw *true self* vinden is geen kwestie van een moeizaam proces van groei van dat zelf van binnen uit. Maar het *Self*, nieuwe versies van dat *Self*, zijn maakbaar, van buiten uit, via chemie. Prozac laat toe *to experience on a stable and continuous basis the feelings of someone with a different temperament and history (…) Prozac lends the introvert the social skills of a salesman (…) the selfimage changes overnight …*
- ingewikkelde verhouding Kramer tot psychoanalyse
  - geen kritiek op
    - psychoanalyse op zich (Kramer is psychoanalyticus!)
    - gebrekkige effectiviteit egoanalyse (= Eysenck)
  - wel kritiek op *selfpsychology*
    - gebrekkige *efficiency*
    - haar einddoel (als theorie) nl *selfactualisation*
  - uiteindelijk keert Kramer via Prozac terug tot Freud zoals ooit Lacan via Saussure terugkeerde tot Freud – met uiteraard de vraag of hij wel bij Freud geraakt, of hij ethisch niet in de knoop geraakt, wat daarvan de klinische perspectieven zijn …
- psychoanalytische reactie via een *Big* Brother, een grote *Frater*
  Elio Frattaroli spreekt in naam van anonieme confraterolietjes: "Healing the soul in the age of the brain. Becoming conscious in an unconscious world" (2001)
  - weer vrij lang gewacht: 10 j na Kramers biochemische *Prozac-attack*
  - heel wat minder ironie dan Luborsky, met Dodoverdikt
    meer van hetzelfde: *growth of Self as a psychotherapist* (countertransference), ridicuele serieux
  - vraag of Frattaroli's selfpsychologische repliek op Prozac de analytici even zeer zal kunnen geruststellen/verlammen én de bestaanszekerheid van psychoanalytici zal kunnen garanderen

staat/Ander (consumentenrechten)

- staatseis van controle/evaluatie (garanderen rechten consument) monsterverbond behaviorisme met cognitivsme CBT wordt universitair centrum/basis van de psychotherapie (zoals psychoanalyse voorheen het centrum van de psychotherapie buiten de universiteit was!)
- van verzorgingsstaat naar *état stratège*
  - vroeger verzorgingsstaat
    - GGZ zelf organiseren
    - Geen controle op effectiviteit GGZ
      (iedereen mocht daarbinnen doen wat hij wou – staat zeer op zijn gemak met Dodo-verdict)
  - nu *état stratège*
    - GGZ niet meer zelf organiseren
    - Maximale controle GGZ, evalueren op kwaliteit – therapeutische effectiviteit is staatszaak …
      - … in naam van de 'klant', patiëntenrechten (en niet meer ifv wettelijke verplichtingen)
      - psychotherapie?
        - psychotherapieën allemaal binnen algemene universitaire psychologie
          auto-controle universitaire psychologie – daarin staat SBT centraal (best aangepast aan ideologie controle/evaluatie)
        - algemene universitaire psychologie zoekt steun bij staat om te mogen fungeren als basis van dé psychotherapie (naast psychofarmaca), en niet meer bij psychoanalyse (onder andere in het kader van de bescherming van de titel van 'psychotherapeut')
        - toen psychotherapieën nog niet moesten geëvalueerd worden, toen ze nog niet hun plaats moesten vinden in een universitaire eenheid, en ze nog hun eigenheid zochten en probeerden te etaleren, refereerden ze naar psychoanalyse

verzekeringen

- wie niet efficiënt genoeg is, riskeert niet meer terugbetaald te worden en dus enkel nog pten te krijgen die het zich kunnen permitteren …
- the prizes uit het Dodoverdikt

UITWEIDING
GRAWE = UNIVERSITAIRE PSYCHOLOGIE

Klaus Grawe[1]= de Eysenck van onze tijd
maar efficiënter/gevaarlijker

- Zwitser: aseptischer, neutraler (cfr Canadees Quebec-hygienisme nog scherper)
- meer universitair-wetenschappelijke bagage, pretentie: psycholoog & professor = universitaire autoriteit inzake meting, evaluatie en vergelijking doelmatigheid verschillende psychotherapieën
- meer politiek-economische impact: geslaagd om zich op dat vlak ernstig te laten nemen (lobbying) door onder andere de *Deutsche Bundesregierung,* die hem al volop betrokken heeft bij voorbereiding reglementering 'psychotherapeut'
- psychoanalyse geïntegreerd (in 'didactische' analyse geweest) – dus van binnen uit …

Grawe vergelijkt effectiviteit PT = universitair discours

- preliminaire selectie: enkel psychotherapieën
  - die volgens universitaire criteria vatbaar zijn voor wetenschappelijk onderzoek
  - waarvoor effectief wetenschappelijk onderzoek gebeurd is

  enkel wetenschappelijk controleerbare & gecontroleerde' PT
- beperkt clubje
  - cognitivistisch gecorrigeerde gedragstherapie
  - *Gestalt*therapie
  - gesprekstherapie volgens Rogers
  - systeemtherapie
  - psychoanalyse … hakken over de sloot – op de hielen gezeten door hypnose (cfr infra)

Grawe en de meesterbetekenaar

- universitair discours (Grawe): S2 verdringt S1
  cfr strijd om erkenning van de psychotherapie, waarin alle universitaire vormen van psychologie hun weten samen gooien in een verbitterde strijd tegen de S1 van het medische discours (neuropsychiatrie).
- PA tovb S1: dubbel-zinnig, dubbelspel met S1.
  - niet solidair met de universitaire psychologie, ze gooit haar weten niet op de grote universitaire hoop, maar probeert haar weten eerder te articuleren met de meesterbetekenaars van de medische discours, de psychiatrie.
    Psychoanalyse wil blijkbaar op haar eentje haar eigen plaats bepalen tegenover de meesterbetekenaars van de geneeskunde, en
  - anderzijds trekt ze zich niet zo veel aan van haar plaats binnen het weten van de psychologie.

[1] Jonckheere, L., La réaction thérapeutique négative à l'interprétation, Mental. Revue internationale de santé mentale et psychanalyse appliquée, mars 2000, 7, pp. 117-146 (lezing op het congres "Psychoanalyse & Psychotherapie", georganiseerd door GPP en EEP-Développement, Gent, 20-21 maart 1999).

UITWEIDING
GRAWE OVER NEGATIEVE THERAPEUTISCHE REACTIE

- eerste intuïtieve definitie NTR
  - na analyse klaagt men meer over symptomen dan daarvoor, meer/ergere symptomen
  - na of zelfs in de analyse klaagt men nog meer over analyse dan voordien over zijn leven/symptomen
    analyse zelf symptoom geworden (cfr Kraus: psychoanalyse = ziekte waarvoor ze beweert therapie te zijn)

- NTR in twee soorten psychoanalyse
  (die elkaar eigenlijk wederzijds uitsluiten, gezien vanuit de psychoanalyse)
  - NTR op het einde van de klassieke *Langzeitanalyse* (didactische!)
    - bij wie analyticus wil worden = hysterie/dwangneurose
    - klassiek procédé: toegeven dat psychoanalyse eerst (spectaculair) therapeutisch kan werken - maar dat kantelt vanaf bepaald punt, zelfs hoe langer analyse, hoe meer NTR
    - goede raad: stop op tijd met analyse, op kritische moment waarop haar maximaal therapeutisch effect bereikt is (ironisch genoeg vaak al zeer snel) – als analyse werkt, stop ermee voordat ze haar eigen effect teniet doe
    - inzet
      - economische agenda
        becijfert voor potentiële clientèle (én verzekeringen) na hoeveel sessies analyse best stopt = gemiddelde aantal preliminaire gesprekken van Lacanianen (ongeveer twintig?)
      - kern analytische vorming (eigen analyse) breken
        - analyticuswording = NTR!
        - exclusieve overdracht op meester-analyticus (S1) sluit overdracht op experimenteel tot stand gekomen en gecontroleerde universitair weten (S2) uit
        - cfr "absurde eis dat iedere therapeut eigen therapie op zichzelf zou moeten toepassen" (vanuit Lazarus: behavioristen gaan in analyse als ze zelf problemen hebben)
  - NTR meteen in het begin van 'psychoanalytisch geïnspireerde psychotherapie' (korte analyse)
    - Korte analyse an sich de minst effectieve vorm van psychotherapie (irriterend gering zelfs!)
    - Psychosomatiek (dus geen hysterie)
      - psychosomatische fenomenen massale NTR
      - NTR in begin
      - psychosomatiek = contraindicatie voor psychoanalyse
    - inzet – strijd in Duitse universiteiten
      - psychologie probeert poot aan de grond te krijgen in de universitaire psychiatrie
      - stuit op solidariteit psychoanalyse-psychiatrie, psychoanalyse koos kant psychiatrie tegen algemene psychologie – resultaat: psychoanalytisch gevormde psychiaters bezetten universitaire leerstoelen 'psychosomatiek'; vandaar dat alle daar gevormde geneesheren/psychiaters meestal tot psychotherapie komen via psychoanalytische vorming
      - solidariteit psychoanalyse-psychiatrie breken, psychoanalyse moet weg uit geneeskunde
        (hier reeds gelukt, vroeger UZ psychoanalytisch gevormde diensthoofden, nu zeker niet meer)
      - cfr heden behaviorisme zelfde monsterverbond met biologische psychiatrie)

UITWEIDING
GRAWE OVER DUBBELZINNIGHEID INTERPRETATIE

Doppelbotschaft

- *Doppelbotschaft* = *double bind* (Bateson) = *situation in which no matter what a person does, he can't 'win'*
  (Bateson, Jackson, Haley, & Weakland, 1956, p. 251)
  - *primary negative injunction*
  - *secondary injunction conflicting with the first at a more abstract level*
  - *tertiary negative injunction prohibiting escape*

  voorbeelden
  - bv woedend roepen: "Tuurlijk hou ik van jou"
  - bv "je geeft me nooit bloemen" brengt bloemen mee "Je moet mij geen bloemen vragen omdat ik het geef, maar vanuit jezelf"

  schizofrenie = resultaat van dubbele boodschappen moeder naar kind
- 'afhankelijke'pt (*borderline*) identificeert zich systematisch met wat in dubbele boodschap tegemoet komt aan 'onbewust schuldgevoel' (*abwertende Kritik*) – en wordt ahw van langsom 'schizofrener' = *borderline*

Watzlawick, "Pragmatische aspecten van de menselijke communicatie" (1967)

- twee methoden van communicatie
  - analoge
    - tekening, gebaar, 'symbool'
    - "iets dingachtigs aan hetgene gebruikt wordt om het ding weer te geven"
      soort 'natuurlijke', analoge band met het gesymboliseerde 'ding'
    - kan niet liegen (geen 'ontkenning')
    - ouder
    - definieert verhouding (*rapport sexuel*!) tussen personen
  - digitale
    - taal met interne logische syntaxis geverbaliseerde gedachten
    - geen 'natuurlijke' band tussen woord en ding/referent (Lacan arbitrariteit betekenaar)
    - oa negatie mogelijkheid tot liegen
    - recenter (onderscheid mens/dier)
    - brengt inhoud over
- hysterisch conversiesymptoom
  - "reeds gedigitaliseerd materiaal (inwendig uitgesproken gedachten) wordt ahw weer in (primitieve) analoge vorm (='symbool') terugvertaald" (p. 92)
  - cfr Jung: 'symbool' waar digitalisatie nog niet mogelijk is
- interpretatie
  - (corrigerende) re-digitalisatie van analoog materiaal ('symbool')
  - Welslagen/falen interpretatie afhankelijk van
    - bekwaamheid therapeut om van de ene vorm (analoge) in de andere (digitale, gedachten)
    - bereidheid pt om eigen digitalisatie in te ruilen voor een digitalisatie die beter past en minder ellende meebrengt" (p. 87)
      interpretatie vertaalt eerst van analoog naar digitaal – dan moet pt nog eigen oorspronkelijke digitalisatie (gedachten) inruilen voor die van de interpretatie

UITWEIDING
GRAWE OVER OVERDRACHTSINTERPRETATIE

Luborsky's **Dodoverdict**
historische context van Grawe's kritiek op overdrachtsinterpretatie

- manifest, praktisch doel Grawe
  - universitaire methode = *Wirkungsvergleiche* tussen 'erkende' psychotherapieën = vergelijken doelmatigheid, effectiviteit
  - moet leiden tot vaste indicaties & tegenindicaties
    specifiek probleem (disorder) specifiek psychotherapeutische techniek (protocol)
    - één onbetwistbare indicatie: agorafobie systematische desensitisatie (*Reizkonfrontation*)
    - één voorzichtige tegenindicatie: afhankelijke patiënt (*borderline*) psychoanalyse

- latent, politiek doel Grawe = reactie tegen nefaste gevolgen *Dodoverdikt*
  - Dodoverdict weinig tot niet bekend bij Lacanianen
  - nochtans cruciaal evenement dat lang elk wetenschappelijk onderzoek ivm psychotherapie (*Psychotherapieforschung*) *a priori* discrediteerde
  - repliek Amerikaanse psychoanalyticus Lester Luborsky op kritiek van Engelse behaviorist Hans Eysenck
    - 1952: Eysenck bewijst dat psychoanalyse niet therapeutisch is = sciëntistische klucht
    - analytici reageren niet (verlamd door gewetensangst?) – bek in hun pluimen!
    - 1975 (na meer dan 20 j!): Luborsky antwoordt
      met sciëntistisch klucht in de stijl van de Dodo in Lewis Carroll's "Alice in Wonderland":
      - Dodo in Lewis Carroll's "Alice in Wonderland":
        Omdat een troep louche beesten zichzelf uit louter domheid zeiknat heeft laten regenen, organiseert de eenoog van dienst in dat land der blinden, de Dodo - een soort bijzonder dom uitziende en daarom ook reeds uitgestorven kalkoen - een totaal onoverzichtelijke koers. Iedereen mag zijn eigen startpunt kiezen, zodat het bij het eindsignaal uiteraard onmogelijk is om een winnaar aan te duiden – het bijzonderste is echter dat iedereen weer droog is. Wat de wijze Dodo dan ook toelaat om tot algemene tevredenheid te besluiten dat "iedereen heeft gewonnen en dat iedereen een prijs verdient".
        "As wet as ever," said Alice in a melancholy tone: "it doesn't seem to dry me at all."
        "In that case," said the Dodo solemnly, rising to its feet, "I move that the meeting adjourn, for the immediate adoption of more energetic remedies---"
        "Speak English!" said the Eaglet. "I don't know the meaning of half those long words, and, what's more, I don't believe you do either!" And the Eaglet bent down its head to hide a smile: some of the other birds tittered audibly.
        "What I was going to say," said the Dodo in an offended tone, "was, that the best thing to get us dry would be a Caucus-race."What is a Caucus-race?" said Alice; not that she much wanted to know, but the Dodo had paused as if it thought that somebody ought to speak, and no one else seemed inclined to say anything.
        "Why," said the Dodo, "the best way to explain it is to do it." (And, as you might like to try the thing yourself some winter day, I will tell you how the Dodo managed it.)
        First it marked out a race-course, in a sort of circle ("the exact shape doesn't matter," it said), and then all the party were placed along the course, here and there. There was no "One, two, three, and away," but they began running when they liked, and left off when they liked, so that it was not easy to know when the race was over. However, when they had been running half an hour or so, and were quite dry again, thedeal of thought, and it sat for a long time with one finger pressed upon its forehead (the position in which you usually see Shakespeare, in the pictures of him), while the rest waited in silence. at last the Dodo said, "Everybody has won, and all must have prizes."
        "But who is to give the prizes?" quite a chorus of voices asked.
      - Luborsky doet Eysencks onderzoek over in de stijl van de Dodo
        - kritiek Eysenck = alle beesten voelen nattigheid, zonder te weten wat er aan de hand is
        - snel even een nieuw effectiviteitonderzoek, vanuit ander uitgangspunt: niet iedere psychotherapie (en dan vooral de psychoanalyse) start vanaf het zelfde punt en mikt op het zelfde eindpunt = koers Dodo
        - ironisch besluit door grote psychoanalytische Dodo: alle psychotherapieën even effectief en verdienen stuk voor stuk een prijs = *everybody has won and all must have prizes*

- psychotherapeuten (analytici) meteen gerustgesteld
  - korte termijn:
    alle psychotherapieën even effectief = droog', hebben hun schaapjes op het droge
  - langere termijn
    - even hoge effectiviteit alle psychotherapieën verklaard door één gemene factor die blijft echter duister, niet theoretisch te vatten: theorieën zijn rationalisaties waarmee verschillende scholen hun onverklaarbare effect proberen te recupereren (oa als 'overdracht' in psychoanalyse)
    - psychotherapieën verliezen aandacht voor effectiviteit in praktijk en theorie (klinisch en wetenschappelijk *laissez faire*)
    - toppunt van ironie = ironie gemist van Luborsky's "prijs voor iedereen"
      enige vraag blijft deze van zootje ongeregeld in "Alice in Wonderland": *"but who's to give the prizes?"* - "maar wie zal dan onze prijzen uitreiken?" - welke grote Ander zal ons terugbetalen? (economisch opportunisme)
- Grawe = reactie tegen geruststelling door Dodoverdikt
  - praktisch: bewijzen dat niet alle psychotherapieën winnen in de koers naar effectieve genezing, enkel cognitivistische gedragstherapie wint en verdient dus alle prijzen
  - theoretisch: aspecifieke, niet theoretiseerbare genezingsfactor gemeenschappelijk voor alle psychotherapieën
    - erkent positieve 'overdracht' met effect van suggestibiliteit als dé therapeutische factor (verwijst naar Freud)
      erkent dat overdracht niet beperkt is tot psychotherapie
      - in elke menselijke verhouding die iet of wat Samaritaans is gekleurd
      - lekentherapeuten (niet psychologisch geschoold) boeken soms betere resultaten dan de meest gespecialiseerde psychotherapeuten (=analytici)
    - probleem: interpreteren of niet interpreteren van overdracht, *that's the question*
      - interpretatie overdracht ondergraaft de niet-specifieke basis van elke mogelijke therapie – schaadt het 'vertrouwen'
      - schadelijke effecten van de interpretatie van de positieve overdracht = NTR – bewezen door wetenschappelijke studies door analytici zelf (die plots wél wetenschappelijk zijn!): *Psychotherapy Research Project* (PRP) van de *Menninger Clinic*

UITWEIDING
PSYCHOTHERAPY RESEARCH PROJECT* (PRP) VAN DE *MENNINGER CLINIC
OVERDRACHTSINTERPRETATIE LEGT 'PSYCHOTISCHE KERN' BLOOT

- situering
  - grootste en meest prestigieuze onderzoek ooit ivm psychotherapeutische effectiviteit *überhaupt*
  - *crème de la crème* van Amerikaanse psychoanalyse: Wallerstein & Kernberg = vorige en huidige voorzitter IPA
- probleem én oplossing
  - vaststelling: negatieve effecten van overdrachtsinterpretatie in 'lange termijn psychoanalyse' =
  - theoretische verklaringen én recuperatiepoging
    - valse NTR = *borderline*
      - Kernberg: *borderline* als nieuwe diagnose
        doorgedreven analyse (=overdrachtsinterpretatie) legt grens met psychose bloot
      - ikzelf: *borderline*
        - vroeger (vanuit eerste Lacan): hysterie
          - *acting out* hysterie tov tegenoverdracht analyticus die na verloop van tijd zijn geduld verliest en de hysterie zich kost wat kost aan zijn eigen realiteit wil laten aanpassen
          - miskenning R van de angstneurose in hysterie
        - nu meer (vanuit laatste Lacan): *psychose ordinaire*
          - *débranchements*
    - echte NTR = *psychotic treatment reaction*
      - overdrachtsinterpretatie kan psychotische kern in de neurose blootleggen
      - cfr Klein (die vanaf dat moment dan ook dan ook plots snel aan populariteit ging winnen, geïntegreerd werd in egoanalyse en *selfpsychology*)